

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: ZA-33Sa/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5021200171
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Mikulajová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2023:5021200171.6

Uznesenie

Správny súd v Banskej Bystrici, v konaní pred sudkyňou JUDr. Drahomírou Mikulajovou v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, XXX XX D., právne zast.: AK Pekár s.r.o., so sídlom Kukučínova 24, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 233 940, 2/ E. F. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/ X, XXX XX D., 3/ B. B. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. X, XXX XX D., žalobcovia 2/ a 3/ právne zast.: Advokátska kancelária AKSK, s.r.o., so sídlom Nám. SNP 15, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 859 711 proti žalovanému: Mesto Žilina, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina, právne zast.: executio iuris advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Záhradnícka 4840/71, 821 08 Bratislava, IČO: 55 176 933, za účasti ďalších účastníkov konania: 1/ J. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. H. XX, XXX XX D., 2/ L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. H. XX, XXX XX D., právne zast. Advokátska kancelária Andrea Havelková, s.r.o., so sídlom D. Dlabača 2748/28, 010 01 Žilina, IČO: 36 854 956, o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a** .
- II. Žalobcom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .
- III. Ďalším účastníkom konania náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Žaloba, žalobné body a argumentácia žalobcov

1. Správnu žalobou proti inému zásahu orgánu verejnej správy zo dňa 19.04.2021 doručenou Krajskému súdu v Žiline, sa žalobcovia domáhajú, aby správny súd zakázal žalovanému odstraňovať akékoľvek predmety, prekážky a iné veci z pozemku, ktorého podielovými spoluvlastníkmi sú i žalobcovia každý o veľkosti podielu 5/27-ín, spolu 15/27-ín, a to pozemku registra „C“ zapísaného v katastri nehnuteľností Okresného úradu Žilina, kat. územie: C., na LV č. XXXX, s parcelným číslom XXXX/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 957 m² (ďalej len „Pozemok“), ako aj zo spevnenej plochy, ktorá sa na tomto pozemku nachádza.

2. Podľa žalobcov žalovaný nie je a ani sa nikdy necítil byť vlastníkom spevnenej plochy, ktorá sa nachádza na Pozemku, a teda platí, že spevnená plocha nie je a ani nemôže byť miestnou komunikáciou, preto mesto nie je a ani nemôže byť jej správcom. Pri Pozemku bol až do roku 2018 vedený ako druh pozemku trvalý trávny porast. V súčasnosti je vedený ako zastavaná plocha a nádvorie, spôsob využívania pozemku „22“, nakoľko žalobcovia plochu využívajú na parkovanie motorových vozidiel. Na pozemku sa nachádza spevnená plocha, ktorá bola vybudovaná pred rokom 1990 ako súčasť cesty vedúcej z mestskej časti Bytčica do obce Rosina, a to predchodcom spoločnosti Agrominčol a. s. Rosina, bez územného alebo stavebného povolenia, výlučne na účely presunu poľnohospodárskej techniky a vjazd a výjazd na túto spevnenú plochu bol zakázaný dopravnou značkou „zákaz vjazdu motorovým vozidlám“. Predmetná spevnená plocha nie je vedená ako miestna komunikácia v existujúcom pasporte.

Žalovaný vydal dňa 05.08.2020 rozhodnutie „o začatí konania o odstránení nepovolenej stavby podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej aj len „stavebný zákon“) v spojení s § 88 ods. 1 stavebného zákona o dodatočnom povolení stavby, v ktorom žalovaný vyzýva neznámeho vlastníka stavby miestnej komunikácie, t. j. tretiu osobu na predloženie dokladov.

3. Žalobcovia uvádzali, že žalovaný napriek vyššie uvedenému výzvou zo dňa 02.02.2021 vyzval žalobcov „k odstráneniu prekážok cestnej premávky umiestnených na cestnom telese verejnej miestnej komunikácie v Žiline – Bytčici do 10 dní od doručenia tejto výzvy“, v ktorej spevnenú plochu, ktorá sa nachádza na Pozemku považuje za miestnu komunikáciu, a to napriek tomu, že o tejto skutočnosti neexistuje žiadne právoplatné a vykonateľné rozhodnutie v zmysle § 16 a § 22 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon). Žalobcovia na výzvu reagovali listom zo dňa 11.02.2021, v ktorom žalovanému oznámili, že ním realizovaný postup je nezákonný, keďže na Pozemku sa nenachádza miestna komunikácia a postup podľa § 10 ods. 1 cestného zákona nie je možné použiť, keďže ten sa vzťahuje výlučne na diaľnice, cesty a miestne komunikácie, ktoré sa na pozemku nenachádzajú. Listom zo dňa 08.04.2021 oznámil žalovaný, že na Pozemku sa nachádza miestna komunikácia, ktorej vlastníkom a správcom je žalovaný.

4. Žalobcovia namietali, že žalovaný záver o tom, že sa jedná o miestnu komunikáciu odvodzuje výlučne od technickej evidencie pozemných komunikácií (od doplnenia pôvodného pasportu miestnych komunikácií z roku 2018, a to napriek tomu, že o tejto skutočnosti neexistuje žiadne rozhodnutie a žalovaný nie je ani vlastníkom predmetnej spevnenej plochy), ktorá však nemôže nahradiť a nenahrádza rozhodnutie o zaradení do siete miestnych komunikácií, pričom táto skutočnosť je uvedená aj v odôvodnení rozhodnutia Okresného úradu Žilina (ako odvolacieho orgánu v konaní o povolenie o odstránenie stavby) č. OU-ZA-OCDPK-2019/038709-006 zo dňa 22.11.2019.

5. Žalobcovia uvádzali, že na Pozemku boli umiestnené predmety, ktoré mali brániť neoprávnenému užívaniu pozemku tretími osobami, keďže takéto užívanie nie je pre ne potrebné, v tesnej blízkosti Pozemku sa nachádza viacero miestnych komunikácií, ktoré je možné využívať na prejazd z Bytčice do Rosiny.

6. Podľa žalobcov žalovaný dňa 15.04.2021 doobeda v čase medzi 09:00 hod. až 11:30 hod. realizoval iný zásah spočívajúci v tom, že na Pozemok sa dostavili zamestnanci žalovaného, vrátane prednostu mestského úradu, v sprievode tretích osôb a za prítomnosti Mestskej polície, za účelom odstránenia vecí z Pozemku s tým, že svoje konanie odôvodňovali existenciou výzvy na odstránenie prekážok cestnej premávky. Žalobcom nebolo predložené žiadne rozhodnutie a ani povolenie o oprávnení z Pozemku odstraňovať akékoľvek veci a predmety. K takémuto neoprávnenému postupu žalovaného bol privolaný aj Policajný zbor SR, ktorý o tom spísal zápis. Z uverejneného článku na internetovej stránke dňa 16.04.2021 vyplýva, že žalovaný nepriamo uvádza, že svoj zásah zopakuje, t. j. hrozí opakovanie zásahu orgánu verejnej správy. Podľa žalobcov neexistuje žiadny právny a iný titul na to, aby žalovaný mohol realizovať predmetný zásah. Konanie žalovaného je svojvoľné, protizákonné a zasahuje do práv žalobcov ako spoluvlastníkov Pozemku a vecí nachádzajúcich sa na ňom.

7. Žalobcovia navrhli, aby správny súd vypočul ďalších účastníkov konania L. M. a N. C., teda deti O. M., ako bývalého spoluvlastníka pozemku, na ktorom sa stavala spevnená plocha, pričom je známa skutočnosť, že uvedenú spevnenú plochu bez príslušného povolenia postavilo družstvo, na účel zabezpečenia poľnohospodárskej výroby. Tiež navrhol vypočuť svedka P. B., ktorý v minulosti bol účastný stavby spevnenej plochy ako zamestnanec družstva.

8. Žalobcovia reagovali na odôvodnenie uznesenia správneho súdu o zamietnutí návrhu na priznanie odkladného účinku správny k žalobe zo dňa 08.04.2022, v zmysle ktorého žalobcovia neuviedli akým spôsobom sa popísaný zásah mal dotknúť ich práv a právom chránených záujmov, ktoré ani nekonkretizovali a v reflexii na to doplnili, že žalovaný svojím konaním neoprávnené zasahuje do oprávnenia žalobcov 1./ pozemok minimálne využívať na umiestňovanie svojich vecí alebo vecí tretích osôb s ich súhlasom, na parkovanie motorových vozidiel, ako aj na vykonávanie iných zákonom nezakázaných činností a 2./ neumožniť vstup akejkoľvek tretej osobe na ich pozemok, čo žalovaný nerešpektuje.

9. Podaním z 16.06.2022 žalobcovia rozšírili žalobu o nový petit popri pôvodnom petite (uvedenom v bode 1) a navrhli, aby súd rozhodol uznesením tiež tak, že „súd určuje, že konanie žalovaného spočívajúce v tom, že dňa 15.04.2021 sa dostavili zamestnanci žalovaného na pozemok registra „C“ zapísaného v katastri nehnuteľností Okresného úradu Žilina, kat. územie: C., na LV č. XXXX, s parc. č. XXXX/XX, zastavané plochy a nádvorja o výmere 957 m², na ktorom sa nachádza spevnená plocha a odstraňovali veci nachádzajúce sa na označenom pozemku a označenej spevnenej ploche, je nezákonné“.

Vyjadrenie žalovaného

10. Podľa názoru žalovaného, vychádzajúc z platného právneho poriadku a predložených podkladov, je predmetná komunikácia v správe mesta Žilina a žiadnym spôsobom sa nejedná o spevnenú plochu, ako to tvrdia žalobcovia. Na LV č. XXXX, pre katastrálne územie C., je u pozemku parc. Č. Q. XXXX/XX pri spôsobe využívania pozemku uvedená poznámka „22“, čo v zmysle prílohy číslo 2 k vykonávacej vyhláške ku katastrálnemu zákonu označuje „pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba – cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasť“. Na predmetnom pozemku je postavená líniová stavba – „miestna komunikácia Ul. Granátová, Žilina – Bytčica“. K predmetnej stavbe poskytli podklady samotní žalobcovia, preukazujúce ich pôvodného vlastníka a ani jej existencia nie je spochybnená, keďže je zaradená v rámci pasportizácie miestnych komunikácií. ODI Žilina sa domáha odstránenia prekážok z nej a o jej existencii nepochybujú ani účastníci konania na Okresnom súde Žilina vedeného pod sp zn. 7C/88/2020. V zmysle § 3d ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách je vlastníkom predmetnej komunikácie mesto Žilina. Na preukázanie skutočností, či predmetná stavba je miestnou komunikáciou alebo nie, nie je nevyhnutne potrebné rozhodnutie správneho orgánu. Z rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Sžp/15/2011 alebo 5Sžo/230/2015 vyplýva, že skutkový stav je možné odvodiť aj z iných dôkazov ako je napr. prípadná správa ODI, pasportizácia miestnych komunikácií, svedecké výpovede a pod.

11. Žalovaný, mesto Žilina ako správca predmetnej komunikácie vyzvalo na odstránenie prekážok z predmetnej miestnej komunikácie. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný žiadnym, a nie to neoprávneným spôsobom, nezasiahol do práv žalobcov, naopak, žalobcovia zasahujú do vlastníckeho práva žalovaného, žalovaný navrhol žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy zamietnuť ako nedôvodnú a zároveň nevyhovieť návrhu na priznanie odkladného účinku žalobe.

Vyjadrenie ďalších účastníkov konania

12. Ďalší účastníci konania uviedli, že ako podieloví spoluvlastníci pozemku, na ktorom je miestna komunikácia v pasportizácii miestnych komunikácií, žiadne prekážky a predmety, ktoré bránia prejazdu po miestnej komunikácii nepostavili, ani neumiestnili. Prekážky boli na pozemok umiestnené bez ich vedomia a bez ich súhlasu, pričom podporujú odstránenie týchto prekážok. Nesúhlasia s tým aby časť miestnej komunikácie, ktorá patrí mestu Žilina bola žalobcami využívaná ako parkovisko ich vozidiel. Podali žalobu na Okresný súd Žilina, avšak predmetná vec bola postúpená na konanie mestu Žilina, z dôvodu, že sa nejedná o vzťahy medzi spoluvlastníkmi, ale ide o vec verejného záujmu, teda nedosiahli nápravu vzniknutého stavu v civilnom sporovom konaní. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu vyplýva, že na pozemku stojí stavba, ktorá nie je súčasťou pozemku, vlastníctvo k nej nepatrí teda žalobcom a títo nie sú oprávnení na predmetnej cestnej stavbe umiestňovať žiadne predmety a prekážky. Podľa súdu otázky užívania miestnych komunikácií nie sú inštitútom súkromného práva, ale verejnoprávnym oprávnením. Žalobcovia nie sú vlastníckymi cestného telesa, ktoré je postavené na uvedenom pozemku, a teda im nepatrí právo s ním akokoľvek nakladať, či toto užívať pre svoje osobné účely. Naopak vlastníkom cesty – miestnej komunikácie je žalovaný mesto Žilina. Vlastníctvo mu svedčí priamo zo zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách. Mesto Žilina je vlastníkom tejto miestnej komunikácie a súčasne aj jej správcom ex lege. Navrhli žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

13. Ďalší účastníci konania uviedli, že predmetná cesta bola motorovými vozidlami využívaná už dávno predtým ako pri nej postavili žalobcovia svoje domy, t. j. žalobcovia si museli byť vedomí toho, že okolo ich domov vedie miestna komunikácia už v čase, kedy kupovali pozemky na výstavbu rodinných domov. V čase, kedy žalobcovia kupovali predmetný pozemok (resp. spoluvlastnícke podiely), na ktorom sa spevnená plocha/cesta nachádza, mali vedomosť o tom, že sa na ňom nachádza miestna komunikácia,

poznali dobre situáciu, nakoľko tam už niekoľko rokov žili. Z LV č. XXXX pre k. ú. C. vyplýva, že žalobcovia kupovali predmetný pozemok práve v roku 2016, t. j. v čase, kedy po ňom denne podľa ich tvrdení prešlo 5.000 až 7.000 motorových vozidiel, a preto si podľa názoru ďalších účastníkov konania boli plne vedomí toho, čo a v akom stave kupujú, a ako sa tento majetok užíva.

14. Podľa ďalších účastníkov konania umiestnenie prekážok na miestnu komunikáciu, ktorá vedie po ich spoločnom pozemku, má popri tom, že sa jedná o protiprávne konanie, priamy dopad nielen na obyvateľov Bytčica – Pažite, ale aj na ostatných obyvateľov tejto mestskej časti – najmä na ul. N. C. a s ňou rovnobežné ulice. Súčasne je týmto konaním žalobcov ohrozený aj verejný záujem, nakoľko miestna komunikácia po ich spoločnom pozemku bola využívaná aj záchranármi, hasičmi, smetiarmi, čo je v súčasnosti nezákonným správaním žalobcov znemožnené a teda toto ohrozuje aj životy a zdravie obyvateľov tejto mestskej časti – čo je nepochybne ohrozením verejného záujmu. Ako celoživotní obyvatelia Bytčice uviedli, že predmetná miestna komunikácia bola odjakživa využívaná na prejazd motorových vozidiel (teda nielen na poľnohospodárske účely družstvom), že vznikla v 50-tych rokoch minulého storočia, že na nej nedošlo k účelovému a svojvoľnému odstráneniu dopravného značenia „zákaz vjazdu všetkým motorovým vozidlám“ v roku 2004, ako to uvádzajú žalobcovia. Trvali na tom, že cestu kupovali žalobcovia od zvyšných podielových spoluvlastníkov výlučne za účelom obmedziť premávku na nej a znemožniť tak jej užívanie na účel, za ktorým bola táto postavená.

15. Poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 20.03.2002, sp. zn. 22 Cdo 2911/2000, podľa ktorého „ak vlastník pozemku zriadi účelovú komunikáciu alebo ak súhlasí, hoci aj konkludentne s jej zriadením (bez toho, aby išlo o komunikáciu v uzavretom priestore alebo objekte, ktorá slúži potrebe vlastníka alebo prevádzkovateľa uzavretého priestoru alebo objektu), stáva sa táto komunikácia verejne prístupnou a vzťahuje sa na ňu všeobecné užívanie pozemnej komunikácie“ a tvrdili, že v danom prípade nepochybne minimálne konkludentne právni predchodcovia súčasných vlastníkov predmetného Pozemku súhlasili s vybudovaním tejto komunikácie a tak sú aj súčasní vlastníci tento právny stav, ktorý bol založený ich predchodcami, povinní rešpektovať a nie sú teda v žiadnom prípade oprávnení obmedzovať pohyb na tejto komunikácii. Poukázali na uznesenie NS ČR z 21.02.2006, sp. zn. 22 Cdo 1173/2005, podľa ktorého „účelovou komunikáciou je pozemná komunikácia, ktorá spĺňa znaky uvedené v zákone o pozemných komunikáciách, a to i v prípade, že o charaktere tejto pozemnej komunikácie nebolo vydané správne rozhodnutie. Účelová komunikácia nemusí byť stavbou, ktorá by vyžadovala stavebné povolenie. Ak zriadi pozemnú komunikáciu, ktorá by inak bola účelovou komunikáciou, niekto iný než vlastník pozemku a vlastník pozemku neprejaví, hoci i konkludentne súhlas s existenciou tejto komunikácie, môže sa domáhať ochrany negatívnou žalobou podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak je však účelová komunikácia v súlade s vôľou vlastníka pozemku zriadená, nemôže jej vlastník jednostranným vyhlásením zamedziť jej všeobecnému užívaniu“.

16. Konanie žalovaného, ktorý sa snaží v súlade s verejným záujmom obnoviť premávku na miestnej komunikácii na pozemku parc. č. Q. XXXX/XX je zákonný postup správneho orgánu, ktorý nezasahuje do práv a právom chránených záujmov žalobcov a preto navrhli žalobu zamietnuť, rovnako ako aj oba návrhy na priznanie odkladného účinku správnych žalobám. Na pozemku, ktorého sú podieloví spoluvlastníci, každý v podiele 6/27-ín, spolu 12/27-ín je miestna komunikácia, ktorá patrí žalovanému a tým je daná oprávnenosť jeho zásahu, voči ktorému žalobcovia podali nedôvodnú žalobu. Miestna komunikácia, ktorá sa na pozemku nachádza bola dlhoročne (desiatky rokov – teda ešte v čase, keď žalobcovia pozemok pod ňou ani len nevlastnili) využívaná verejnosťou ako cesta, až do času, kým žalobcovia svojvoľne na túto cestu neumiestnili prekážky, ktoré bránia ďalej v tomto užívaní. Konanie žalobcov považujú za svojvoľné zneužívanie práva, ktoré nemá požívať ochranu zo strany súdu.

17. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 33Sa/10/2021-230 zo dňa 26.10.2021 zamietol návrh žalobcov na priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Uvedené uznesenie odôvodnil tým, že žalobcovia nepreukázali hrozbu závažnej ujmy tak, ako to predpokladá § 258 SSP. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.11.2021.

18. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 33Sa/10/2021-434 zo dňa 08.04.2022 zamietol opakovaný návrh žalobcov na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, z dôvodu, že žalobcovia nepreukázali hrozbu závažnej ujmy tak, ako to predpokladá § 258 SSP. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.04.2022.

Posúdenie veci správnym súdom

19. Žalobcovia podali žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy v zmysle § 252 a nasl. SSP na Krajskom súde v Žiline ako správnom súde. Správna agenda prešla od 01.06.2023 na Správny súd v Banskej Bystrici podľa zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a tento vec vedie pod novou spisovou značkou ZA-33Sa/10/2021.

20. Súdnej ochrany sa žalobcovia domáhali pred tvrdeným nezákonným zásahom orgánu verejnej správy – Mesta Žilina, a v žalobe navrhli, aby správny súd zakázal žalovanému pokračovať v nezákonnom postupe žalovaného, spočívajúcom v odstraňovaní prekážok umiestnených na ich pozemku. Neskôr rozšírili žalobu aj o určovací petit, že zásah žalovaného – konanie dňa 21.04.2021 bolo nezákonné. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania v úplnom rozsahu.

21. Správny súd rozhodol na pojednávaní, ktoré nariadil podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP, na návrh žalobcov. Na pojednávanie sa nedostavila právna zástupkyňa ďalšieho účastníka konania 2/, ktorá neúčast' písomne ospravedlnila, zároveň v tom istom podaní zhrnula vyjadrenie k meritu veci, ktoré pred pojednávaním bolo doručené právnym zástupcom žalobcov a žalovaného na vedomie. Nedostavila sa aj ďalšia účastníčka konania 1/, o pokračovaní v konaní s ktorou správny súd rozhodol uznesením č. k. ZA-33Sa/10/2021-567 zo dňa 02.10.2023, ktorú súd predvolal na pojednávanie a napriek riadnemu doručeniu predvolania sa nedostavila, pričom súdu nebolo predložené plnomocenstvo na jej zastupovanie. Keďže súd mal vykázané doručenie predvolania všetkým účastníkom konania a u všetkých bola dodržaná lehota na prípravu pojednávania, súd vec prejednal a vo veci rozhodol na pojednávaní dňa 02.11.2023 v neprítomnosti účastníkov konania, ktorí sa nedostavili. Prítomní účastníci konania, v zastúpení, na pojednávaní predniesli svoje stanoviská v zhode s ich písomnými podaniami. Po preskúmaní veci, po oboznámení sa s obsahom súdneho a administratívneho spisu, argumentáciou žalobcov, žalovaného a ďalších účastníkov konania, správny súd dospel k záveru, že žaloba proti inému zásahu žalovaného je v celom rozsahu nedôvodná, preto správny súd žalobu podľa § 261 SSP zamietol.

22. Podľa § 2 ods. 1 SSP; v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 6 ods. 1 SSP; správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

24. Podľa § 3 ods. 1 písm. e) SSP; na účely tohto zákona sa rozumie iným zásahom orgánu verejnej správy faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

25. Podľa § 252 ods. 1 SSP; žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie.

26. Podľa § 254 SSP; žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch iným zásahom orgánu verejnej správy priamo zameraným alebo vykonaným proti nej, prípadne priamo dotknutá jeho následkami.

27. Podľa § 255 ods. 1 SSP; žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý podľa žalobcu iný zásah vykonal.

28. Podľa § 261 SSP; ak správny súd po preskúmaní zistí, že žaloba nie je dôvodná, uznesením ju zamietne.

29. Pri žalobe proti inému zásahu podľa § 252 a nasl. SSP, úmyslom zákonodarcu je poskytnúť súdnu ochranu pred negatívnymi účinkami faktických úkonov, t. j. pred zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom a ktorých vykonanie súčasne nie je

súladne so zákonom. V zmysle judikatúry správnych súdov zásah je faktická činnosť, t. j. neformálny úkon orgánu verejnej správy, resp. všeobecný úkon, ktorý nie je urobený formou rozhodnutia, opatrenia, ale je záväzný pre osoby, voči ktorým smeruje. Zásah je aktívne konanie vykazujúce znaky bezprostredného zásahu, pokynu alebo donútenia zameraného priamo proti poškodenému, alebo proti nemu vykonanému. Za zásah judikatúra nepovažuje vydanie rozhodnutia, opatrenia, ani nečinnosť orgánu verejnej správy (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžz/3/2010 z 15.02.2011). Nezákonný zásah teda nesmie mať formu rozhodnutia, ani základ v opatrení orgánu verejnej správy. Z uvedeného teda vyplýva, že na rozdiel od rozhodnutia alebo opatrenia, iný zásah orgánu verejnej správy má čisto faktickú povahu, t. j. neprebehlo pri ňom žiadne administratívne konanie a je výsledkom okamžitého uplatnenia oprávnenia orgánu verejnej správy na mieste samom, pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti osôb (fyzických alebo aj právnických) priamo dotknuté.

30. Tvrdenia žalobcov o inom zásahu orgánu verejnej správy sa dotýkali konania Mesta Žilina, ktoré dňa 15.04.2021 za prítomnosti Mestskej polície a v sprievode tretích osôb odstránilo veci z pozemku parcelné číslo Q. XXXX/XX v k. ú. C., tvoriace prekážky cestnej premávky umiestnené na asfaltovom cestnom telese verejnej miestnej komunikácie situovanom na predmetnom pozemku. Zároveň žalobcovia tvrdili, že z postoja žalovaného je zrejmé, že hrozí opakovanie takéhoto zásahu a preto žiadali, aby správny súd takéto konanie majúce povahu nezákonného zásahu žalovanému zakázal.

31. Predmetom súdneho prieskumu je posúdenie, či v súvislosti s vyššie uvedeným konaním žalovaného, ide o žalobcami tvrdené nezákonný zásah žalovaného.

32. Žaloba je žalobou proti inému zásahu orgánu verejnej správy v zmysle § 6 ods. 2 písm. f) SSP, v konaní na základe ktorej správny súd posudzuje zákonnosť tohto iného zásahu, teda či je postup orgánu verejnej správy v súlade so „zákonom“, resp. všeobecne aj s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Medzi náležitosti žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy v zmysle § 257 písm. d) v spojení s § 182 ods. 1 písm. e) SSP patrí aj povinnosť žalobcu označiť „žalobné body“, teda uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, kvôli ktorým považuje iný zásah za nezákonný. Správny súd je žalobnými bodmi v zmysle § 134 ods. 1 SSP viazaný, keďže konanie podľa § 6 ods. 2 písm. f) SSP nie je vymenované medzi výnimkami v § 134 ods. 2 SSP.

33. Úlohou správneho súdu bolo vyriešiť otázku, či v súvislosti s odstránením prekážok z miestnej komunikácie došlo zo strany žalovaného k takému konaniu, priamo vo vzťahu k žalobcom, aby ho bolo možné považovať za nezákonný zásah v zmysle jeho definície podľa SSP. Pre zodpovedanie tejto otázky je významné posúdenie, či konanie žalovaného bolo primerané sledovanému cieľu, účelu, za ktorým bolo odstránenie prekážok vykonané a či postup žalovaného ako vlastníka a správcu miestnych komunikácií v rámci iného zásahu zodpovedal všeobecne záväzným právnym predpisom. Rozsah súdneho prieskumu zákonnosti iného zásahu však správny súd môže realizovať výlučne v rozsahu žalobných bodov, ktorými samotný žalobca vymedzuje predmet súdneho prieskumu.

34. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. (cestný zákon); tento zákon upravuje výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií, práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy (§ 3) a orgánov štátneho odborného dozoru (§ 3c) vo veciach pozemných komunikácií.

35. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb.; pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na

- a) diaľnice,
- b) cesty,
- c) miestne cesty,
- d) účelové cesty.

36. Podľa § 3d ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb.; miestne cesty sú vo vlastníctve obcí. Miestne cesty pre cestnú nemotorovú dopravu sú vo vlastníctve štátu, samosprávneho kraja, obce alebo iných právnických osôb alebo fyzických osôb.

37. Podľa § 3d ods. 5 písm. d) zákona č. 135/1961 Zb.; správu pozemných komunikácií vykonávajú,

d) ak ide o prejazdné úseky ciest vo vlastníctve obce, o miestne cesty a účelové cesty vo vlastníctve obce - obce, prípadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené, ak osobitný predpis 2caa) neustanovuje inak,

38. Podľa § 3d ods. 6 zákona č. 135/1961 Zb.; vlastníci a správcovia pozemných komunikácií sú povinní pozemné komunikácie udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené.

39. Podľa § 7 ods. 1, prvá a druhá veta zákona č. 135/1961 Zb.; premávka na diaľniciach, cestách, miestnych cestách a verejných účelových cestách sa môže na určitý čas čiastočne alebo úplne uzatvoriť, alebo sa môže nariadiť obchádzka alebo odklon, ak to vyžaduje nevyhnutný verejný záujem, najmä bezpečnosť dopravy, stavba, údržba alebo ochrana diaľnice, cesty, miestnej cesty alebo verejnej účelovej cesty. O uzávierke, obchádzke alebo odklone rozhoduje cestný správny orgán na základe stanoviska správcu pozemnej komunikácie a stanoviska dopravného inšpektorátu vydaného v rozsahu jeho pôsobnosti podľa osobitných predpisov.

40. Podľa § 2b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení; verejné priestranstvo je ulica, námestie, park, trhovisko a iný priestor prístupný verejnosti bez obmedzenia, ktorý bez ohľadu na vlastnícke vzťahy slúži na všeobecné užívanie, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

41. Správny súd vychádzal zo skutkových okolností, ktoré zistil z administratívneho a súdneho spisu. Sporná cesta medzi mestskou časťou Žilina – Bytčica a obcou Rosina už roky slúži motoristom ako efektívna skratka. Počas výstavby diaľničného privádzača bola asfaltová komunikácia uzatvorená po dobu niekoľkých mesiacov. Po dokončení premostenia ju opäť sprístupnili, čo sa stretlo s pozitívnym ohlasom verejnosti. Prepojenie sa tak stalo opäť frekventovaným, s čím sú niektorí z obyvateľov Bytčice, vrátane žalobcov nespokojní, pretože im to znížilo komfort bývania v danej lokalite. Nie je sporné, že v pôvodnom návrhu výstavby privádzača sa počítalo s jej zrušením, neskôr ale na základe požiadavky polície a obce Rosina návrh sa znovu zaradil do realizácie. Obyvatelia žijúci v tesnej blízkosti frekventovanej cesty v Bytčici vyjadrili svoju nespokojnosť s rastúcim tranzitom aj formou petície. Tú spísali ešte v roku 2018, Ministerstvo dopravy jej ale nevyhovelo. Žalobcovia, ako väčšínoví podieloví spoluvlastníci pozemku, na ktorom je situovaná predmetná komunikácia, podali žiadosť na odstránenie stavby. Ďalší dvaja podieloví spoluvlastníci uvedeného pozemku s odstránením stavby komunikácie naopak nesúhlasia. Približne na 170 metrovom úseku cestnej komunikácie boli umiestnené rôzne zábrany, ktoré znemožňovali prejazd akýchkoľvek vozidiel. Mesto Žilina pristúpilo dňa 15.04.2021 k odstráneniu zábran tvoriacich prekážku cestnej premávky, v čom vidia žalobcovia iný nezákonný zásah žalovaného, ktorý aj opakovane hrozí.

42. Na podnet žalobkyne 1/ na Okresnú prokuratúru Žilina podať protest proti rozhodnutiam mesta Žilina, ktorými zaradil spevnenú plochu nachádzajúcu sa na pozemku parcelné č. Q. XXXX/XX v k. ú. C. do siete miestnych komunikácií oznámila Okresná prokuratúra Žilina listom zo dňa 19.11.2021 právnenému zástupcovi žalobkyne 1/, že mesto Žilina nevydala žiadne rozhodnutie, prípadne opatrenie v administratívnom konaní, ktorého prípadnú nezákonnosť by bolo možné odstrániť podaním protestu. Konštatovala ale, že mesto Žilina pri zaradení pozemnej komunikácie umiestnenej na Pozemku nepostupoval v súlade s ustanoveniami § 4b cestného zákona a § 6 ods. 2 vyhlášky Federálneho Ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách, keďže o zaradení do siete miestnych komunikácií nebolo rozhodnuté v administratívnom konaní. Zistené pochybenie bolo mestu Žilina vytknuté v upozornení prokurátora. Zároveň považovala Okresná prokuratúra Žilina za potrebné uviesť, že mesto Žilina v súčasnej dobe už nemôže vydať rozhodnutie o zaradení, resp. vyradení miestnej komunikácie umiestnenej na Pozemku, nakoľko nie je zrejmé, či je vlastníkom uvedenej stavby. Uvedená skutočnosť je prekážkou, ktorá bráni prokuratúre domáhať sa upozornením prokurátora, aby správny orgán odstránil pochybenie vydaním rozhodnutia vo veci samej. Otázka vlastníctva stavby na pozemku parcelné č. Q. XXXX/XX v k. ú. C. je predmetom konania o odstránení stavby, resp. o dodatočnom povolení stavby. Mesto Žilina ako špeciálny stavebný úrad rozhodnutím zo dňa 08.12.2020 konanie prerušil do doby rozhodnutia Okresného súdu Žilina v súdnom spore spoluvlastníkov vo veci zachovania miestnej komunikácie na spoločnom pozemku parcelné č. Q. XXXX/XX v k. ú. C..

43. Po preskúmaní veci v rozsahu žalobných bodov správny súd dospel k záveru, že namietané predmetné odstránenie prekážok v rámci plnenia úloh v oblasti verejnej správy nie je nezákonným iným

zásahom žalovaného, pretože zodpovedá sledovanému cieľu, a to sprístupniť na užívanie cestné teleso verejnej miestnej komunikácie. Nešlo o zásah do vlastníckeho práva žalobcov k pozemku nad mieru nevyhnutnú, ktorí napriek tomu, že im svedčí vlastníctvo k pozemku parcelné č. Q. XXXX/XX v k.ú. C. ako podielovým spoluvlastníkom v podieloch každému po 5/27-ín, spolu 15/27-ín, musia rešpektovať daný stav, teda doterajšie využívanie pozemku, na ktorom sa nachádza stavba ako miestna komunikácia, až do eventuálneho vyriešenia otázky oprávnenosti ich návrhu na odstránenie stavby, resp. skončenia konania o povolenie na odstránenie stavby, vyriešenia otázky právneho zariadenia existujúceho asfaltového telesa na ich pozemku, rozhodnutia, že sa nejedná o miestnu komunikáciu, ak tomu svedčí zápis v pasporte miestnych komunikácií mesta Žilina. Posudzovanie týchto otázok neprináleží správneému súdu, ktorý na základe správnej žaloby proti inému zásahu posudzuje len prípustnosť takéhoto zásahu. Zohľadnil pritom proporionalitu tvrdeného zásahu do súkromného práva žalobcov a práva verejnosti užívať miestnu komunikáciu, ktorá zároveň slúži na prejazd bezpečnostných a záchranných zložiek. Predmetná komunikácia, ako ulica „Do Rosiny“ je verejným priestranstvom, ktoré v zmysle § 2b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. slúži na všeobecné užívanie bez ohľadu na vlastnícke vzťahy. V dôsledku uvedeného nikoho nemožno obmedziť v užívaní dotknutej komunikácie. Obmedzenia vo vlastníckom práve predpokladá aj Ústava SR v čl. 20 ods. 3, v zmysle ktorého vlastníctvo nemožno zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. A takýmto všeobecným záujmom je užívanie verejného priestranstva, ktorým je miestna komunikácia.

44. Žalovaný ako príslušný orgán miestnej štátnej správy vo veciach miestnych a účelových komunikácií, teda cestný správny orgán nemohol rezignovať na svoju úlohu a nezabezpečiť prejazd miestnou komunikáciou, pokiaľ nie je právne korektným spôsobom preukázaný opak (že sa nejedná o miestnu komunikáciu, ktorá takto bola preukázateľne aj v minulosti užívaná, s jej zriadením minimálne konkludentne súhlasili právni predchodcovia vlastníkov pozemku, na ktorom sa nachádza miestna komunikácia a v súčasnosti je vo vlastníctve a správe žalovaného), teda aj spôsobom odstránenia žalobcami umiestnených prekážok cestnej premávky cez daný pozemok v ich väčšinovom spoluvlastníctve, na ktorom sa nachádza stavba - asfaltové cestné teleso verejnej miestnej komunikácie. V takomto konaní žalovaného nie je možné vidieť nezákonný zásah, proti ktorému by mal správny súd poskytnúť žalobcom súdnu ochranu.

45. Správny súd nepovažuje za podstatnú námietku žalobcov, či táto komunikácia je alebo nie je zapísaná v pasporte miestnych komunikácií, lebo za relevantné pre rozhodnutie vo veci samej považuje to, že miestna komunikácia ako stavba patrí žalovanému (§ 3d ods. 3 zákona č. 135/1961 Z. z. o pozemných komunikáciách), a nie žalobcom, ktorí vlastníajú výlučne podiely pozemku, na ktorom sa stavba nachádza. Spoluvlastníctvo žalobcov k pozemku nevylučuje, aby sa na ňom nachádzala aj verejná miestna komunikácia, ktorá je svojou povahou stavbou. Pokiaľ je však táto otázka sporná, neprináleží o nej rozhodovať správneému súdu na základe predmetnej žaloby, teda posúdením iného zásahu orgánu verejnej správy, jeho zákonnosti, intenzity do práv žalobcov. Žalobcovia sú preukázateľne podielovými spoluvlastníkmi v rozsahu 15/27-ín len pozemku, nie však asfaltového cestného telesa na ňom. Nie je sporné, že na LV č. XXXX, pre kat. úz. C., je pri Q. XXXX/XX pri spôsobe využívania pozemku uvedená poznámka 22, čo v zmysle prílohy č. 2 vykonávacej vyhlášky č. 461/2009 Z. z. k zákonu o katastri nehnuteľností označuje „pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba – cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasť“. Svojou povahou miestna komunikácia spĺňa definičné znaky stavby v zmysle § 43 ods. 1 stavebného zákona. Z judikatúry súdov vyplýva, že je možné akceptovať zriadenie miestnej komunikácie bez stavebného povolenia. Na faktickú existenciu vecí (stavba je vecou) nie je relevantný zápis v katastri nehnuteľností.

46. S poukazom na vyššie uvedené, správny súd žalobu žalobcov ako nedôvodnú podľa § 261 SSP zamietol, nakoľko nemal v rozsahu žalobných bodov preukázaný nezákonný zásah žalovaného do práv alebo právom chránených záujmov žalobcov. Pokiaľ žalobcovia rozšírili žalobu o určenie, že konanie žalovaného 15.04.2021 je nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, správny súd má za to, že v tejto časti bola žaloba podaná oneskorene. Došlo k zmeškaniu subjektívnej dvojmesačnej lehoty v zmysle § 256 SSP, pre počiatok plynutia ktorej je významný moment kedy sa dotknutý nezákonným zásahom dozvedel o inom zásahu. Žalobcom teda nie je možné poskytnúť súdnu ochranu aj z dôvodu zmeškania lehoty na podanie predmetnej žaloby ohľadom petitu na určenie nezákonnosti zásahu, ktorý odznel. Keďže správny súd nezistil dôvodnosť žaloby v žiadnom žalobnom návrhu, žalobu v celom rozsahu zamietol.

47. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario, keď žalobcom, ktorí v konaní nemali úspech, náhradu trov konania nepriznal. Ďalším účastníkom konania správny súd voči neúspešným žalobcom nepriznal náhradu trov konania podľa § 169 SSP, pretože im neuložil žiadnu takú povinnosť, v súvislosti s ktorou by im vznikli trovy konania a zároveň nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by im mali byť voči žalobcom priznané iné uplatnené trovy konania.

Poučenie:

Uznesenie je právoplatné jeho doručením (§ 151 ods. 2 SSP).

Proti tomuto uzneseniu je prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 2 SSP a contr. SSP).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd - Najvyšší správny súd SR (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§444 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa § 449 ods. 1, 2 SSP (1) sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.